

Spelers op zoek naar regels en scheidsrechters. Informatie Inwinning Openbare Orde door de Regionale Inlichtingendienst (2009). B. Hoogenboom (Nyenrode Business Universiteit, Breukelen). Verkenningen 44

Onderzoeksvragen

1. Op welke wijze geven RID-en inhoud aan de openbare orde-inlichtingentaken?
2. Welke organisatorische, juridische en/of beleidsmatige kaders bestaan voor de uitoefening van de openbare orde-inlichtingentaak?
3. Hoe komt de prioritering tot stand? Hoe worden inlichtingen vergaard en hoe vindt verslaglegging plaats? Hoe worden inlichtingen geëxploiteerd en voor wie (bestuur, politiediensten, anders)?
4. Welke overeenkomsten en verschillen bestaan er tussen de regio's?
5. Welke knelpunten bestaan in de praktijk ten aanzien hiervan?
6. Welke oplossingen of oplossingsrichtingen zijn er voor eventuele knelpunten?

Methoden van onderzoek

- documentenanalyse
- interviews met 7 hoofden RID, AIVD-functionarissen en politiefunctionarissen die namens de Raad van Hoofdcommissarissen zijn belast met het ontwikkelen en uitvoeren van beleid ten aanzien van de RID.
- In de tweede ronde zijn de hoofden RID opnieuw bevraagd en zijn aparte gesprekken gevoerd met functionarissen van de werkvloer. Het betrof gesprekken met 2 tot 5 medewerkers per RID.

Uitgevoerd in:

Amsterdam-Amstelland, Rotterdam-Rijnmond, Utrecht, Haaglanden, IJsselland, Midden- en West Brabant en Brabant Zuid-Oost.

Samenvatting

De Regionale Inlichtingendiensten (RID) vergaren, naast hun inlichtingentaak onder verantwoordelijkheid, regie en gezag van de AIVD, ook openbare-orde-inlichtingen onder gezag van de burgemeester. Bij de uitvoering van deze laatste taak runt de RID informanten, houdt zij korte observaties en raadpleegt zij gesprekscontacten. Veel van dit werk onttrekt zich uiteraard aan het zicht.

Deze verkenning brengt voor het eerst in kaart hoe de RID-en in de praktijk invulling geven aan deze taak, welke sturing en controle daarop is en welke knelpunten daarbij worden ervaren. Geconcludeerd wordt dat er verschillen bestaan in de wijze waarop de RID-en in de regiokorpsen zijn georganiseerd, dat de bestaande juridische kaders als onvoldoende worden ervaren en een beleidsmatig kader en ook visie ontbreken. Er zijn in de loop der jaren veel initiatieven geweest om de geconstateerde leemtes in regelgeving e.d. op te vullen, maar tot op heden met weinig succes.

Het gevolg is dat de prioritering in werkzaamheden voornamelijk binnen de RID zelf plaatsvindt; burgemeester en korpschef zijn niet structureel betrokken bij de keuzes van onderwerpen of operationele zaken. Dit leidt tot een (te) grote beleidsvrijheid en een potentieel afbreukrisico.

Het rapport sluit af met een aantal aanbevelingen om de leemte in regelgeving en toezicht te voorzien.